УДК 332.146

Н. О. Козяр,
аспірант, Вінницький національний аграрний університет

DOI: 10.32702/2306-6792.2018.23.66

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ "ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ" У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

N. Kozyar,
Postgraduate student, Vinnytsia National Agrarian University

THEORETICAL APPROACHES TO THE INTERPRETATION OF THE ESSENCE OF THE CATEGORY "INVESTMENT ATTRACTIVENESS" IN AGRICULTURE

Статтю присвячено теоретичним підходам до трактування сутності категорії "інвестиційна привабливість" в сільському господарстві. Встановлено, що інвестиційна привабливість регіону є об'єктивною передумовою для інвестування і кількісно виражається у обсязі капітальних вкладень, які можуть бути залучені до регіону, виходячи з сформованого у ньому інвестиційного потенціалу і рівня інвестиційних ризиків.

Сучасний стан організації функціонування інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах характеризується нестабільністю і суперечливістю, відсутністю злагодженого механізму регулювання ринку інвестицій, який би дозволяв підприємствам здійснювати розширене відтворення. Питання активізації інвестиційної діяльності в сільському господарстві зумовлено наявністю високих ризиків і низьким рівнем ліквідності майна, надзвичайно високими процентними ставками за кредити, а також зниженням прибутковості виробничої діяльності.

Інвестиції виконують найважливішу роль у підтримці і нарощуванні економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Їх надходження, сприятливо позначається на діяльності підприємств, призводить збільшення валового регіонального продукту, підвищує активність товаровиробників на зовнішньому ринку.

Інвестиційна привабливість підприємства формується на декількох щаблях. Це рівень держави, регіону, галузі та безпосередньо самого підприємства. Який з визначених рівнів з точки зору впливу на інвестиційну привабливість є домінантним, а який є менш важливим — встановити вкрай важко. З ієрархічної точки зору найвищими є фактори, що формують державну компоненту інвестиційної привабливості. За нею слідують чинники, що обумовлюють привабливість регіону та галузі, яка ієрархічно знаходиться на тому ж рівні, що й регіон. Нижній щабель формують фактори інвестиційної привабливості підприємства.

Вважаємо, що інвестиційна привабливість підприємства характеризується ефективністю використання ресурсного потенціалу майна, платоспроможністю, фінансовою стійкістю, його спроможністю до економічного зростання, підвищення прибутковості капіталу, техніко-економічного рівня виробництв, якості і конкурентоспроможності продукції. Інвестиційну привабливість підприємства необхідно розглядати через перспективність, вигідність, ефективність і мінімізацію ризиків інвестиційних вкладення у його розвиток.

The article is devoted to theoretical approaches to the interpretation of the essence of the category "investment attractiveness" in agriculture. It is established that the investment attractiveness of the region is an objective prerequisite for investment and is quantified in the amount of capital investments that can be attracted to the region, based on its developed investment potential and level of formed investment risks.

The current state of the organization of the functioning of investment activity in agricultural enterprises is characterized by instability and contradiction, the lack of a coherent mechanism for regulating the investment market, which would enable enterprises to carry out extended reproduction. The issue of intensifying investment activity in agriculture is conditioned by the presence of high risks and low liquidity of property, extremely high interest rates on loans, as well as a decrease in the profitability of production activities.

Investments play a vital role in maintaining and increasing the economic potential of agricultural enterprises. Their revenues favorably affect the activities of enterprises, leads to an increase in the gross regional product, increases the activity of commodity producers in the foreign market.

Investment attractiveness of the enterprise is formed on several stages. This is the level of state, region, industry and directly the enterprise. It is extremely difficult to establish which of the specified levels in terms of impact on investment attractiveness is dominant, and which is less important. From the hierarchical point of view, the factors that form the state component of investment attractiveness are the highest. It follows the factors that determine the attractiveness of the region and industry, which is hierarchically located at the same level as the region. Lower stage is formed by factors of investment attractiveness of the enterprise.

We believe that the investment attractiveness of an enterprise is characterized by the efficiency of the use of resource potential of property, solvency, and financial stability, its ability to economic growth, increase of profitability of capital,

Передплатний індекс 21847

technical and economic level of production, quality and competitiveness of products. Investment attractiveness of an enterprise should be considered through the perspective, profitability, efficiency and minimization of risks of investing contributions in its development.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, сільське господарство, капітал, вартість, ризик.
Key words: investment activity, agriculture, capital, cost, risk.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Обов'язковою умовою функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта нині є формування та відтворення інвестиційних потоків, які забезпечують зростання економіки сільськогосподарських підприємств. Розвиток інвестиційної діяльності сільському господарстві потребує наукового забезпечення. Без глибокого розуміння процесу відтворення інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах, виявлення факторів, які впливають на формування інвестиційної політики, реалізації різнобічних форм інвестиційної діяльності неможливе подальше забезпечення стійкого та конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва. Інвестиції є невід'ємною частиною процесу як простого, так і розширеного відтворення та джерелом забезпечення ефективного функціонування господарств.

Сучасний стан організації функціонування інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах характеризується нестабільністю і суперечливістю, відсутністю злагодженого механізму регулювання ринку інвестицій, який би дозволяв підприємствам здійснювати розширене відтворення. Питання активізації інвестиційної діяльності в сільському господарстві зумовлено наявністю високих ризиків і низьким рівнем ліквідності майна, надзвичайно високими процентними ставками за кредити, а також зниженням прибутковості виробничої діяльності. Актуальність зумовлена особливою значимістю інвестиційної діяльності у забезпеченні процесів відтворення сільськогосподарського виробництва, необхідністю консолідації внутрішніх джерел інвестиційних ресурсів, а також формування сприятливих економічних умов залучення інвестицій в сільськогосподарське виробництво.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вагомий внесок в економічну теорію засад інвестиційної діяльності, економічної оцінки ефективності інвестицій та інвестиційної привабливості зробили вітчизняні науковці: І.О. Бланк, В.Г. Блохіна, О.М. Варченко, С.О. Гуткевич, О.І. Гуторов, А.С.Даниленко, М.Д. Денисенко, М.І. Долішній, І.О. Іващук, Н.В. Коваль, М.І. Кісіль, Д.Ф. Крисанов, М.Ю. Коденська, П.А. Лайко, Т.В. Майорова, Ю.М. Нестерчук, А.А. Пересада, Л.М. Сатир, А.М. Стельмащук, О.В. Шубравська та багато інших. Однак, незважаючи на підвищений інтерес до розвитку інвестиційної діяльності в сільському господарстві, багато аспектів інвестування є недостатньо розробленими.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є розробка теоретичних, методологічних положень щодо трактування сутності категорії "інвестиційна привабливість" у сільському господарстві.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Необхідно зазначити, що "інвестиційна привабливість" як особлива економічна категорія розглядається економістами і фахівцями органів управління на макро- і мікрорівнях, а також на рівні галузі в цілому та окремого господарюючого об'єкту (підприємства). Одночасно з терміном, "інвестиційна привабливість" використовується: цілий ряд споріднених категорій — "привабливість бізнесу"; "привабливість можливостей", "привабливість інвестицій", "привабливість галузі", "привабливість продуктової пропозиції", "привабливість стратегії" і т.д.

Поширеною серед науковців є думка, що інвестиційну привабливість доцільно розглядати по вертикалі: країна, регіон, галузь, підприємство, інвестиційний проект. При цьому інвестиційна привабливість характеризується через поєднання ознак, засобів, можливостей, що зумовлюють у сукупності потенційний платоспроможний попит на інвестиції в країні, регіоні, галузі і т.д. Залежно від часового горизонту аналізу, управління і прогнозування вона може бути поточною і перспективною [1; 2]. Вважаємо, що такий підхід ускладнює процедуру ідентифікації чинників привабливості та їх кількісну та якісну оцінку, оскільки той чи інший об'єкт інвестування внаслідок дії регіональних і галузевих особливостей, географічного положення та інших чинників матиме різну інвестиційну привабливість.

Ми поділяємо думку про те, що інвестиційна привабливість регіону є об'єктивними передумовами для інвестування і кількісно вира-

Передплатний індекс 21847

жається у обсязі капітальних вкладень, які можуть бути залучені до регіону, виходячи з сформованого у ньому інвестиційного потенціалу і рівня інвестиційних ризиків [3; 4].

Інвестиційна привабливість регіону поняття віртуальне, оскільки бажане далеко не завжди співпадає із дійсністю. Оцінюючи інвестиційну привабливість того або іншого регіону, рейтингові агентства враховують не лише природний і виробничий потенціал, наявність трудових і фінансових ресурсів, але й отримані (як правило, в результаті опитувань) оцінки політичної ситуації у регіоні, рівень корупції чиновників, судового захисту підприємництва на території тощо. Причому думки опитуваних можуть бути полярними залежно від їх особистогодосвіду взаємодії із структурами державної влади.

Для інвесторів, що приходять в регіон, важливі не декларативна, а реальна підтримка (особливо на етапі становлення бізнесу), рівень компетентності чиновників, із якими інвесторові доведеться мати справу, передбачуваність дій органі влади. Отже, поняття інвестиційна привабливість регіону розглядається як сукупність багатьох об'єктивних ознак, можливостей, засобів і обмежень, що зумовлюють можливість залучення інвестицій до регіону.

Як зазначає О.В. Бражко, що інвестиційна привабливість у загальному сенсі — це інтегральна характеристика, достатня соціально-економічна, організаційно-правова, морально-психологічна і суспільно-політична зацікавленість суб'єкта інвестиційної діяльності вкладати свої кошти у той або інший об'єкт [5, с. 18].

Вважаємо, що інвестиційна привабливість регіону — це сукупна характеристика окремих територій країни з погляду інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостей залучення фінансових ресурсів, що істотно впливають на формування прибутковості засобів, що вкладаються, і інвестиційних ризиків [6]. Вищенаведене дозволяє зробити висновок про те, що поняття "інвестиційна привабливість" означає наявність таких умов інвестування, які впливають на переваги інвестора у виборі того або іншого об'єкту інвестування. Об'єктом інвестування може виступати окремий проект, підприємство в цілому, місто, область, регіон, країна.

Як зазначає В.М. Хобта "інвестиційна привабливість підприємства як об'єкту інвестування є важливим показником, під яким слід розуміти його інтегральну характеристику з точки зору наявного стану, можливостей розвитку, обсягів і перспектив отримання і розподілу прибутку, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості підприємства, ділової активності та рентабельності. Вона поєднує у собі дані про ступінь очікуваної доходності, ризикованості та ліквідності потенційного капіталовкладення" [7, с. 322].

Інвестиційна привабливість підприємства формується на декількох щаблях. Це рівень держави, регіону, галузі та безпосередньо самого підприємства. Який з визначених рівнів з точки зору впливу на інвестиційну привабливість є домінантним, а який є менш важливим — встановити вкрай важко. З ієрархічної точки зору найвищими є фактори, що формують державну компоненту інвестиційної привабливості. За нею слідують чинники, що обумовлюють привабливість регіону та галузі, яка ієрархічно знаходиться на тому ж рівні, що й регіон. Нижній щабель формують фактори інвестиційної привабливості підприємства.

Вважаємо, що інвестиційна привабливість підприємства характеризується ефективністю використання ресурсного потенціалу майна, платоспроможністю, фінансовою стійкістю, його спроможністю до економічного зростання, підвищення прибутковості капіталу, техніко-економічного рівня виробництв, якості і конкурентоспроможності продукції. Інвестиційну привабливість підприємства необхідно розглядати через перспективність, вигідність, ефективність і мінімізацію ризиків інвестиційних вкладення у його розвиток.

Розрізняють абсолютну інвестиційну привабливість і порівняльну інвестиційну привабливість регіону, галузі (останнє припускає зіставлення з показниками інвестиційної привабливості інших регіонів, галузей).

Інвестиційна привабливість країни проводиться крупними консалтинговими компаніями або спеціалізованими державними установами. При визначенні інвестиційної привабливості основна увага приділяється ролі підприємства щодо збереження та економічного розвитку потенціалу країни, забезпечення технологічної та економічної безпеки країни, досягнення пріоритетів світового науково-технологічного розвитку і т.д.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства на рівні регіону проводиться територіальними органами державної влади і, відповідно, її критеріями виступають: місце підприємства на регіональному ринку, вплив на соціально-економічний розвиток регіону, відношення територіальних органів державної влади до досліджуваного об'єкту і т.д. Така оцінка дозволяє формувати ефективно регіональну інвестиційну політику [8, с. 71]. Інвесторами, як правило, виступають регіональні органи державної влади або крупні фінансово-кредитні компанії, які привертають інвесторів через гарантії з боку держави.

Передплатний індекс 21847

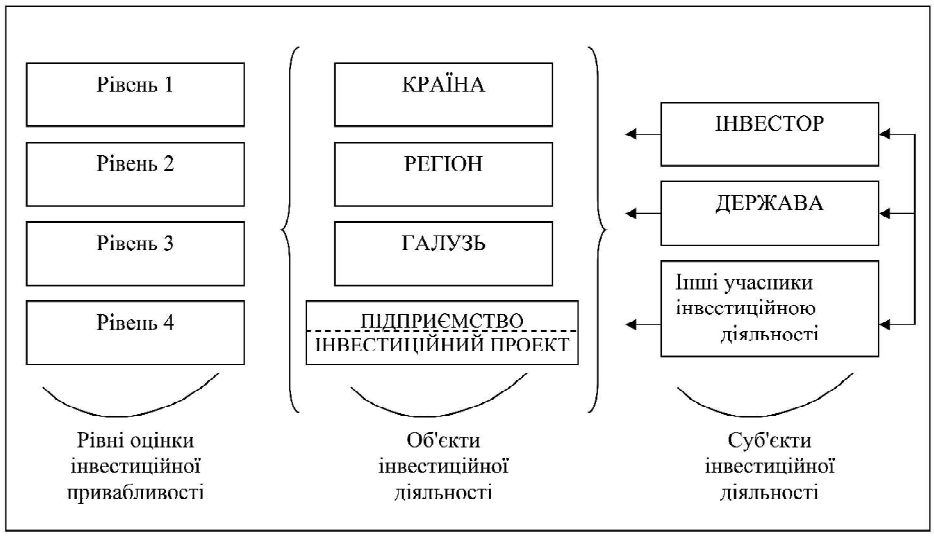

Рис. 1. Багаторівнева оцінка інвестиційної привабливості

Інвестиційна привабливість підприємств на рівні галузі визначається зважаючи на необхідність відділення галузевих підприємств, здатних самостійно здійснювати відтворювальний процес, від підприємств, що вимагають дотацій з боку держави або пільгового кредитування процесів оновлення виробництва. Така характеристика дозволяє будувати інвестиційну стратегію розвитку галузі.

Отже, кожному об'єкт інвестиційного ринку притаманна власна інвестиційна привабливість. Інвестиційна привабливість підприємства, окрім власного потенціалу, формується під впливом галузі, регіону і країни. У свою чергу, сукупність підприємств утворює галузь, яка впливає на інвестиційну привабливість цілого регіону, а із привабливості регіонів формується привабливість країни (рис. 1).

У нашому дослідженні ми приділятимемо увагу третьому і четвертому пунктам рівневого підходу, оскільки вони мають практичну значущість для даного об'єкту дослідження.

Поняття "інвестиційна привабливість" має в економічній літературі ряд подібних виразів: "інвестиційний клімат", "інвестиційний імідж". Так, на думку Н.В. Ігошина "інвестиційний клімат — це сукупність політичних, економічних, соціальних і юридичних умов, що максимально сприяють інвестиційному процесу; можливості, рівні для вітчизняних і іноземних інвесторів; однакові за привабливістю умов для вкладення капіталів в національну економіку" [9, с. 56].

Більшість фахівців розглядають інвестиційний клімат (від англ investment climate) як економічні, політичні, фінансові умови, що впливають на надходження внутрішніх і зовнішніх інвестицій в економіку країни, тобто інвестиційна привабливість будь-якої галузі, підприємства багато в чому визначається загальним інвестиційним кліматом [10—11].

Отже, під інвестиційним кліматом розуміють середовище, в якому відбуваються інвестиційні процеси. Формується інвестиційний клімат під впливом політичних, економічних, юридичних, соціальних та інших чинників, що визначають умови інвестиційної діяльності в країні (галузі, регіоні, конкретному підприємстві) і зумовлюють рівень ризику інвестицій. Оцінки інвестиційного клімату коливаються в широкому діапазоні від сприятливого до несприятливого. Сприятливим вважається клімат, який забезпечує активну діяльність інвесторів, стимулює приплив капіталу. Несприятливий клімат підвищує ризик для інвесторів, що призводить до відтоку капіталу та уповільнення інвестиційної діяльності [12].

Зазначимо, що інвестиційний клімат тісно пов'язаний із інвестиційною політикою, яка представляє собою сукупність заходів організаційної та економічної дії органів управління на рівні країни, регіону, міста або підприємства, направлених на створення оптимальних умов для вкладення інвестицій. Інвестиційний клімат виступає об'єктом дії інвестиційної політики. З одного боку, він визначає стартові умови для розробки інвестиційної політики, а з іншої — є її результатом.

У якості складових інвестиційної привабливості прийнято виділяти: інвестиційний потенціал і інвестиційний ризик. Так, Матвієнко П.В. зазначає, що інвестиційний потенціал регіону — це сукупність наявних в регіоні чинників виробництва і сфер вкладення капіталу, тобто — це кількісна характеристика, що враховує основні макроекономічні характеристики, насиченість території факторами виробництва (природними ресурсами, робочою силою, основними фондами, інфраструктурою і т. д.), споживчий попит населення та інші показники [13, с. 58].

Також "інвестиційний потенціал" розглядають як сукупність інвестиційних ресурсів, складових тієї частини накопиченого капіталу, яка представлена на інвестиційному ринку у формі потенційного інвестиційного попиту, що має можливість перетворитися на реальний інвестиційний попит і забезпечує задоволення матеріальних, фінансових та інтелектуальних потреб відтворення капіталу [14, с. 114].

Передплатний індекс 21847

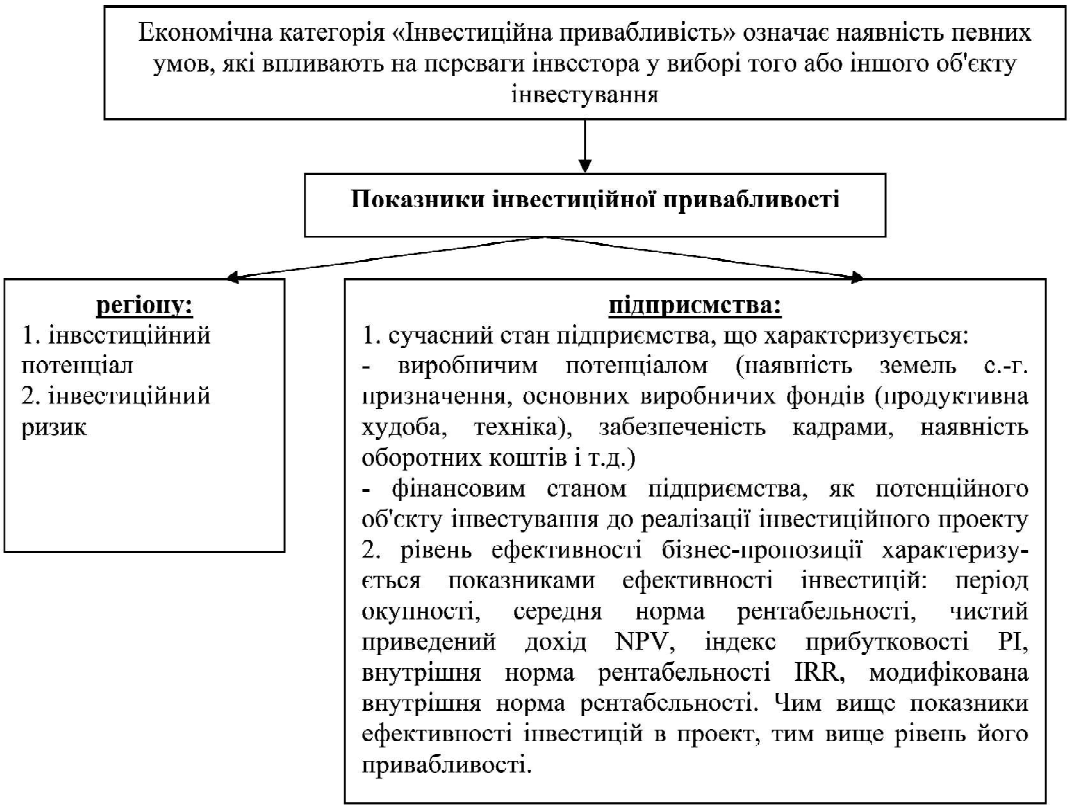

Рис. 2. Показники інвестиційної привабливості регіону і підприємства

Джерело: розроблено автором.

Отже, інвестиційний потенціал — характеризується сукупністю об'єктивних передумов для здійснення інвестування, які можуть бути вираженими у вигляді кількісних показників.

Узагальнюючи вищезазначене, можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість і ризик нерозривно пов'язані між собою і спільно використовуються при визначенні рейтингу країни, регіону, галузі, підприємства та інвестиційного проекту.

На рисунку 2 представлені показники, які, на нашу думку, характеризують інвестиційну привабливість як регіону, так і окремо взятого підприємства.

Отже, можна зробити висновок, що одним з важливих засобів оптимального досягнення цілей інвестування, який забезпечує виконання функції механізму управління інвестиціями, є оцінка інвестиційної привабливості, яка відіграє роль сполучної ланки між етапом аналізу й етапом прийняття рішення про інвестування. Основною ж метою оцінки інвестиційної привабливості є синтез узагальнюючих висновків, кількісним відбиттям яких є інтегральний показник. На базі зроблених висновків в потенційного інвестора з'являється можливість вибору найкращих серед потенційних підприємств-реципієнтів, а у підприємства — можливість вжити певних заходів, спрямованих на покращення свого стану.

З метою підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрної сфери економіки доцільно забезпечити реалізацію таких умов:

— сприяти розвитку сучасних інвестиційних інструментів і технологій, які оптимізують фінансові потоки і знижують ризики у галузі, що зумовлені особливостями руху інвестицій і дією ринкових інструментів;

— управляти ризиками — процесами, які мають своєю ціллю зменшити або компенсувати втрати для об'єкта інвестування при настанні несприятливих умов;

Зазначимо, що серед основних причин, які зумовлюють інвестиційні ризики аграрних підприємств, можна виділити:

— по-перше, із нестабільністю дії важелів державного регулювання на ринку аграрної продукції, що проявляється мінливістю макроекономічної політики і законодавчо-правової бази, у відсутності у державній політиці послідовності та системності. Ця нестабільність є основною причиною, яка стримує вкладення капіталу у агропромислове виробництво;

— по-друге, відсутність цивілізованого ринку сільськогосподарських земель, зокрема відсутність можливості використання інституту іпотеки;

— по-третє, мінливість кліматичних умов, погіршення екологічного стану.

Передплатний індекс 21847

Так, на думку вчених ННЦ "Інститут аграрної економіки", у числі концептуальних засад інвестиційної стратегії при переході до інноваційної економіки доцільно розглядати:

— державний протекціонізм у реалізації підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки;

— формування державної системи забезпечення інвестиційної безпеки з метою зниження галузевих інвестиційних ризиків;

— зниження податкового тиску для виробників галузі;

— підвищення заробітної плати пропорційно підвищенню продуктивності праці;

— стимулювання залучення коштів населення у аграрний сектор;

— формування і реалізація цілеспрямованої інвестиційно-амортизаційної політики [15; 16].

Більшість дослідників, що займаються економічними проблемами аграрного виробництва додержуються думки, що базова галузь АПК — сільське господарство — є інвестиційно не привабливою. Серед основних причин такого стану виділяють, насамперед, складний фінансово-економічний стан більшості сільськогосподарських підприємств, що не дозволяють формувати інвестиційні ресурси за рахунок власних засобів, але і породжують низьку інвестиційну привабливість аграрної сфери, що, у свою чергу, утрудняє залучення інвестицій із зовнішніх джерел.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи різні підходи і точки зору до розуміння категорії "інвестиційна привабливість" можна зробити висновок про їх неоднорідність, що зумовлено процесами, які відбуваються у галузях народного господарства і, що саме головне, різним інвестиційним потенціалом та інвестиційним ризиком. У зв'язку з цим ми вважаємо за доцільне розкрити економічний зміст "інвестиційної привабливості" сільськогосподарських підприємств (регіону), яке є складною сукупністю організаційних заходів, нормативно-правових актів і фінансово-економічних інструментів і механізмів при безпосередній участі держави — бюджету, які забезпечують прибутковість аграрного виробництва та знижують інвестиційні ризики, що зумовлює спроможність суб'єктів галузі до економічного росту, підвищення конкурентоспроможності на аграрному ринку та сталого розвитку через консолідацію коштів.

Нині існує необхідність обгрунтування і розробки заходів підвищення інвестиційної привабливості з метою реалізації продовольчої та енергетичної безпеки держави. Виходячи із цієї вимоги у країні необхідно створювати економічні, організаційні, фінансові і правові умови, що дозволять вітчизняному аграрному товаровиробнику здійснювати розширене відтворення як за рахунок власних ресурсів, так і за рахунок залучених інвестицій. Зарубіжний досвід доводить, що провідні країни світу, не зважаючи на відносно низьку інвестиційну привабливість сільськогосподарського виробництва, вкладають у цю галузь значні обсяги державних бюджетних інвестицій.

Виходячи із зазначеного, можна зробити висновок про те, що на інвестиційну привабливість конкретного суб'єкта мають прямий вплив економічні умови функціонування і розвитку галузі сільського господарства. Крім того, виступаючи складовою частиною інвестиційної привабливості галузі через привабливість підприємства виявляється узагальнена характеристика щодо перспективності, вигідності, ефективності і мінімізації ризику вкладення інвестицій.

Література:

1. Мамуль Л.О. Нові методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості регіонів / Л.О. Мамуль, Т.А. Чернявська // Вісник економічної науки України. — 2005. — № 1 (7). — С. 83—89.

2. Гота А. Інвестиційна привабливість регіону / А. Гота // Персонал. — 2000. — № 3. — С. 61—63.

3. Мацибора Т.В. Проблеми визначення та оцінки інвестиційного потенціалу регіону / Т.В. Мацибора // Економіка АПК. — 2008. — № 9. — С. 62—65.

4. Носова О.В. Оцінка інвестиційної привабливості України: основні підходи / О.В. Носова // Економіка і прогнозування. — 2003. — № 3. — С. 119—137.

5. Бражко О.В. Особливості формування оцінки інвестиційної привабливості економіки / О.В. Бражко // Інвестиції: практика та досвід. — 2009. — № 12. — С. 16—20.

6. Борсук О.М. Чинники формування інвестиційної привабливості аграрних підприємств / О.М. Борсук // БНАУ. — Червень. — 2010. — 07. — 29.

7. Хобта В.М. Управління інвестиціями: навч. посіб. / В.М. Хобта. — Донецьк: ДонНТУ, 2006. — 394 с.

8. Біляк Н.І. Визначення інвестиційної привабливості галузей сільського господарства Карпатського регіону / Н.І. Біляк // Економіка АПК. — 2005. — № 9. — С. 67—72.

9. Игошин Н.В. Инвестиции. Организация, управление, финансирование: учебник для студентов вузов. — М.: ФГНУ "Росинформагротех", 2005. — 364 с.

Передплатний індекс 21847

10. Кащеєва В.Ю. Аналіз інвестиційної привабливості України на етапі вступу до СОТ / В.Ю. Кащеєва, Н.З. Карацева // Економіка, фінанси, право. — 2007. — № 4. — С. 16—19.

11. Демчук Н.І. Ефективність механізму створення інвестиційного середовища в Україні / Н.І. Демчук // Інвестиції: практика та досвід. — 2009. — № 11. — С. 3—6.

12. Гудзь О.Є. Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств: доповідь на Десятих річних зборах Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників 10—11 квітня 2008 р. / О.Є. Гудзь. — К.: Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки", 2008. — С. 407—412.

13. Матвієнко П.В. Покращення інвестиційного клімату — пріоритетне завдання державного управління / П.В. Матвієнко // Економіка та держава. — 2006. — № 11. — С. 57—61.

14. Головатюк В.М., Вплив економічних і політичних факторів на привабливість інвестиційного середовища / В.М. Головатюк, О.А. Чечелюк // Фінанси України. — 2000. — № 5. — С. 111—128.

15. Саблук П.Т. Інвестиційна привабливість аграрно-промислового виробництва регіонів України / П.Т. Саблук, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, М.В. Нетеса, Р.П. Саблук. — К.: ННЦ "ІАЕ", 2005. — 478 с.

16. Кісіль М.І. Інвестиційна стратегія держави в аграрному секторі економіки України / М.І. Кісіль: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. ["Ринкові трансформації та економічний механізм підвищення ефективності підприємств аграрного сектора"], (Харків, 8—9 жовтня 2009 р.). — Харків: Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2009. — С. 158—160.

References:

1. Mamul', L.O. and Cherniavs'ka. T.A. (2005), "New methodological approaches to the analysis of investment attractiveness of regions", Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy, vol. 1 (7), pp. 83—89.

2. Hota, A. (2000), "The investment attractiveness of the region", Personal, vol. 3, pp. 61—63.

3. Matsybora, T.V. (2008), "Problems of definition and assessment of investment potential of the region", Ekonomika APK, vol. 9, pp. 62—65.

4. Nosova, O.V. (2003), "Estimation of investment attractiveness of Ukraine: main approaches", Ekonomika i prohnozuvannia, vol. 3, pp. 119—137.

5. Brazhko, O.V. (2009), "Features of formation of investment appeal of economy", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 12, pp. 16—20.

6. Borsuk, O.M. (2010), "Determinants of investment attractiveness of the agricultural enterprises", Ekonomika APK, vol. 7.

7. Khobta, V.M. (2006), Upravlinnia investytsiiamy [Investment Management], DonNTU, Donets'k, Ukraine.

8. Biliak, N.I. (2005), "Definition of investment attractiveness of agricultural industries of the Carpathian region", Ekonomika APK, vol. 9, pp. 67—72.

9. Yhoshyn, N.V. (2005), Ynvestytsyy. Orhanyzatsyia, upravlenye, finansirovanie [Investments. Organization, management, financing], FHNU "Rosynformahrotekh", Moscow, Russia.

10. Kascheieva, V.Yu. and Karatseva, N.Z. (2007), "Analysis of the investment attractiveness of Ukraine at the stage of accession to the WTO", Ekonomika, finansy, pravo, vol. 4, pp. 16—19.

11. Demchuk, N.I. (2009), "Efficiency of the mechanism of creation of an investment environment in Ukraine", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 11, pp. 3—6.

12. Hudz', O.Ye. (2008), "Formation of financial resources of agricultural enterprises", Dopovid' na Desiatykh richnykh zborakh Vseukrains'koho konhresu vchenykh ekonomistiv-ahrarnykiv [Report at the Tenth Annual Meeting of the All-Ukrainian Congress of Scientists of the Economists-Agrarians], Natsional'nyj naukovyj tsentr "Instytut ahrarnoi ekonomiky, Kyiv, Ukraine, 10—11 april, pp. 407—412.

13. Matviienko, P.V. (2006), "Improving the investment climate is a priority task of public administration", Ekonomika ta derzhava, vol. 11, pp. 57—61.

14. Holovatiuk, V.M. and Checheliuk, O.A. (2000), "Influence of economic and political factors on the attractiveness of the investment environment", Finansy Ukrainy, vol. 5, pp. 111—128.

15. Sabluk, P.T. Kisil', M.I. Kodens'ka, M.Yu. Netesa, M.V. and Sabluk, R.P. (2005), Investytsijna pryvablyvist' ahrarno-promyslovoho vyrobnytstva rehioniv Ukrainy [Investment attractiveness of agrarian-industrial production of regions of Ukraine], NNTs "IAE", Kyiv, Ukraine.

16. Kisil', M.I. (2009), "State investment strategy in the agrarian sector of Ukraine's economy", Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Rynkovi transformatsii ta ekonomichnyj mekhanizm pidvyschennia efektyvnosti pidpryiemstv ahrarnoho sektora" [Materials of the international scientific and practical conference "Market transformations and economic mechanism of increasing the efficiency of agricultural enterprises"], Kharkivs'kyj natsional'nyj ahrarnyj universytet im. V.V. Dokuchaieva, Kharkiv, Ukraine, 8—9 Oct, pp. 158—160.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2018 р.

Передплатний індекс 21847